І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
— Тел. в Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXII. Ч. 198. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, СУБОТА, 23-го ЖОВТНЯ (OCTOBER) 1965 No. 198. VOL. LXXII.

ОСТАННІ ВІСТІ

П'ятниця, 22 жовтня 1965 р.

В АМЕРИЦІ

СПІЛКА ОБ'ЄДНАНІ АВТОМОБІЛЬНІ РОБІТНИКИ ПІДТРИМУЄ В'ЄТНАМСЬКУ ПОЛІТИКУ ПРЕЗИДЕНТА. Голова цієї спілки Волтер Рутер заявив, що Міжнародна Екзекутивна Рада Автомобільних Робітників одноголосно схвалила, що ЗДА мусять збройно боротися у В'єтнамі, бо не можна навіть подумати про те, щоб залишити ту країну, бо комуністичний Китай використовує війну у В'єтнамі як засіб до ідеологічної боротьби для опанування Азії. ЗДА не мають іншого виходу, як тільки продовжувати там боротьбу, щоб змусити комуністів до ствердження того, що військовими заходами не можна розв'язати справи В'єтнаму. Спілка Автомобільних Робітників нараховує 1,320,000 членів. Вона підтримує всі мирні заходи американського уряду, і боротьба у В'єтнамі належить до цих заходів.

СЕНАТОР ЕДВАРД КЕННЕДІ ПРИПИНИВ АКЦІЮ ЗА ЗАТВЕРДЖЕННЯ НОМІНАЦІЇ СУДДІ МОРРІССЕЯ. Массачусетський демократ поставив внесення в Сенаті 21-го жовтня, щоб справу цього затвердження відослати назад до Правничої Сенатської Комісії, щоб сенатори могли без поспіху обміркувати, чи суддя Френсіс Х. Морріссей заслуговує на те, щоб зайняти пост федерального судді, на який його найменував Президент. Відослання цієї справи до Комісії свідчить про те, що вона не буде вирішена на цій сесії. Можливо, що вона взагалі не буде вже актуальною в 1966-му році. Сенатори-республіканці були проти цієї номінації, уважаючи, що Морріссей не має потрібної кваліфікації на найменований пост.

АСТРОНАВТИ ВИЯВИЛИСЯ ДОБРИМИ АСТРОНОМАМИ І ЗНАВЦЯМИ ОКЕАНІВ, — твердять науковці. Астроном д-р Френклін Ровч сказав, що астронавти є під деяким оглядом „кращими астрономами, як дійсні астрономи". Астронавти причинилися до кращого пізнання того світла, що видко на небі при заході сонця. Метеоролог із Бюра погоди Кеннет М. Наґлер гадає, що кольорові фотографії астронавтів із Джеміні викликали велике зацікавлення не тільки між метеорологами, але і між знавцями океанів. Кольорові фота океану при чистій воді показують такі подробиці з дна океану, яких ни видко на чорно-білих фотах.

ТРИ ТЕЛЕВІЗІЙНІ СТАЦІЇ ПЕРЕДАВАТИМУТЬ ПРИЗЕМЛЮВАННЯ ДЖЕМІНІ-6 в середу 27-го жовтня. Астронавти капітан Волтер Шірра і майор Томас Стеффорд вилетять в космос в понеділок 25-го жовтня на дводенне кружляння довкола Землі. Вони в середу вполудне мають приземлюватися у віддалі кількох сот миль на північний схід від Бермудських островів. Щоб можна передавати безпосередньо це приземлювання, то на літаконосці „Восп" заінстальовано рухомий телевізійний передавач, який фотографуватиме приземлювання та передаватиме комунікаційному сателітові „Вчасний птах", а той передаватиме знімки на Землю, звідки їх перейми знов „Вчасний птах" та передасть і европейським стаціям.

КОНҐРЕС СХВАЛИВ ДОПОМОГУ АКАДЕМІЧНОМУ ШКІЛЬНИЦТВУ — $2,300,000,000. З цих фондів вперше в цій країні даватимуть стипендії студентам коледжів і університетів. Конґрес закінчив працю над цим проєктом тоді, коли Палата Репрезентантів 20-го жовтня схвалила вище згадану суму на школи, відкинувши поправку республіканців проти пляну зорганізувати 6,000-ий Корпус учителів, які мають працювати в тих районах, де населення має найнижчі прибутки. Вкінці прийнято програму більшістю 312 до 63 голосів. Ця сума має бути видаткованою впродовж найближчих трьох бюджетових років.

У СВІТІ

ТРИ АМЕРИКАНЦІ Й ОДИН ЯПОНЕЦЬ ДІСТАЛИ НАГОРОДИ Нобеля з ділянки фізики й хемії. Цими американськими професорами є Роберт Бирнс Вудвард з Гарвардського університету, Джуліян Сеймур Швінґер також з Гарвардського університету та Ричард Філіпс з Каліфорнійського Інституту Технології. Шінічері Томонаґа є професором в одному з університетів в Токіо. Кожний з них дістане крім відповідного диплому — грошову нагороду 60.000 дол.

АФРИКАНСЬКУ КОНФЕРЕНЦІЮ НА ВЕРШИНАХ В АККРІ, ҐАНІ, БОЙКОТУЮТЬ 6 муринських держав, колишні французькі колонії, ворожі до диктаторського режиму ґанського президента Кваме Нкрумаха і його політики підтримування ферменту та диверсії в різних африканських країнах. Тільки половина з-посеред 36-ох монахів і президентів в Африці була приявна на відкритті конференції. Кваме Нкрумах виголосив промому з таврування́м „імперіялізму і неоколоніялізму".

ПРЕМ'ЄР АВТОНОМНОГО УРЯДУ В РОДЕЗІЇ АЙЕН СМИТ ЗАЯВИВ журналістам, що його уряд вже прийняв принципове рішення, щоб проголосити самостійність Родезії, але він вислав ще одного листа британському прем'єрові Вільсонові з додатковими пропозиціями щодо злагоди конфлікту в цій справі. Смит погоджується на ступневе приймання чорних автохтонів до державного апарату та на устійнення ґарантій, що не буде ніяких „ретроґрадних" додатків до конституції, із шкодою для автохтонного муринського населення. Ці нові пропозиції спонукали прем'єра Гаролда Вільсона до виїзду до Родезії на дальшу серію розмов.

В ЛОНДОНІ ПОЯВИЛАСЯ КНИЖКА Гордона Лонсдейла п. н. „Шпигун". Це спомини переплітані антиамериканською пропаґандою. Автор був засуджений в 1961 році на 25 років в'язниці, як совєтський шпигун, і виміняний за засудженого в СССР купця Гревілля Вайнна. Сер Ален Герберт, президент Ради для охорони авторських прав, заповів акцію, щоб позбавити Гордона Лонсдейла, тепер у Москві, грошових користей з розпродажу його книжки. Всі пропаґандивні антиамериканські речі в тій книжці писані іншим стилем: їх автором був, мабуть, Г. А. Р. Фільбі, англійський журналіст, інший совєтський шпигун, який втік був до Москви.

МІЖ ІНДОНЕЗІЄЮ І КОМУНІСТИЧНИМ КИТАЄМ ДАЛІ НАПРУЖЕНІ ВІДНОСИНИ, хоч офіційно сказано, що довга розмова між індонезійським міністром закордонних справ Субандріо і комуно-китайським амбасадором Яо Чунґ-мінґом була „сердечна". Англомовний щоденник „Індонезієн Гералд" недвозначно закинув Пейпінґові, не назвавши його за іменем, дволичну гру — приязнь з урядом та спілку із змовниками. Індонезійська преса обурена, що комуно-китайська амбасада відмовилась була знизити до половини прапор під час похорону шістьох вбитих комуністами індонезійських генералів.

ЖАЛОБНИЙ ГРОМАДСЬКИЙ КОМІТЕТ ЗАЙМАЄТЬСЯ ПОХОРОНОМ ПРЕЗИДЕНТА УНР

Ню Йорк. — Тут створено окремий Жалобний Громадський Комітет, який займається похороном сл. п. д-ра Степана Витвицького, Президента Української Народної Республіки в екзилі, що помер тут на 82-му році життя у вівторок, 19-го жовтня. Похорон відбудеться в суботу, 23-го жовтня рано з похоронного заведення при Лексінґтон Евеню до української католицької церкви св. Юра, де о год. 9:30 відправиться заупокійна Служба Божа й тоді відбудеться поїздка та похорон на українському цвинтарі в Бавнд Бруку на посілості Української Православної Церкви в ЗДА, де стоїть посвячена недавно Церква-Пам'ятник на пошану та утривалення пам'яти Героїв - Мучеників, що життя своє віддали за волю України. Жалобний Громадський Комітет для похоронів сл. п. Президента УНР створено на спільному засіданні Представництва Виконавчого Органу Української Національної Ради в ЗДА, Делеґатури Державної Контролі УНР, Головної Управи Об'єднання Прихильників УНРеспубліки та представників громадських організацій, що відбулося в день смерти Президента. Жалобне засідання відкрив виконуючий обов'язки представника ВО УНРади проф. Іван Паливода, повідомляючи приявних про смерть Президента, пам'ять якого пошановано вставанням з місць та двохливинною мовчанкою. До Комітету ввійшли 74 репрезентанти, 64 центральних і 10 місцевих громадських організацій і установ. Цей же Комітет інформує, що для вможливлення відпровадити на вічний спочинок Президента УНР на цвинтар для тих, які не розпоряджають власними автомобілями чи не могли інакше влаштуватись, замовлено чотири автобуси. Хто бажав би скористати з місця в цих автобусах, як і в усіх справах відносно похорону та Жалобного Комітету можна звертатися до Представництва ВО УНРади при 76 Ст. Марк'с Плейс, телефон АЛґонкін 4-7177.

У четвер 21-го жовтня ц.р. у каплиці похоронного заведення Юніверсал Фюнерал Чапел про 52-ій вулиці і Лексінґтон Евню відбулася при відкритій домовині сл. п. д-ра Ст. Витвицького — при великому здвизі народу — Панахида у православному обряді, яку відправили: о. мітрат Лев Весоловський, о. Новицький, о. М. Рибачук, о. Сікорський і протодиякон о. Ольховий. У Панахиді згадувана „Раба Божого президента Степана". Після Панахиди патріотичну промову з підкресленням заслуг Покійного д-ра Степана Витвицького виголосив о. мітрат Л. Весоловський. Після нього промовляли д-р Накашідзе від Паризького Бльоку Поневолених Народів та зокрема від Грузинської Національної Ради, — ред. Іван Кедрин-Рудницький від Управи Наукового Товариства ім. Шевченка та від Спілки Українських Журналістів Америки, інж. Гудовський від Демократичного Об'єднання бувших репресованих українців і п. Клисяк. На п'ятницю 22-го жовтня була заповіджена Панахида в українському католицькому обряді.

Почесну варту при домовині тримали кол. вояки і пластунки.

Президент Джансон знову в Білому Домі

Вашингтон. — Президент Джансон 21-го жовтня вийшов із шпиталю фльоти в Бетесді і урядує в Білому Домі. Він перебував в шпиталі повні два тижні, де перебував операцію жовчевого міхура та одного камінчика в нирковому проводі. В четвер вранці лікарі зняли Президентові важкий бандаж в долішній частині живота та заложили легший, дозволивши йому вийти із шпиталя. Президент виїхав в товаристві п-і Джансон. Перед виходом із шпиталю Президент відвідав кількох моряків, які лікуються, бо були поранені в боротьбі у В'єтнамі. Президент хвалив моряків, одного з Тексасу, а другого з Ню Йорку, кажучи: „Я є щасливий, що бачу Тексас побіч Ню Йорку. Я є гордий вами, і сподіваюся, що швидко будете здорові". В іншій кімнаті Президент промовляв до 8-ох поранених моряків, хвалячи всі роди американських збройних сил, які виконують накази свого найвищого комантанта. Коли Президент виїжджав із шпиталю, поранені моряки заявили йому, стоячи у відкритих вікнах, що збройні сили ЗДА беззастережно підтримують Президента. — Президент виглядає стрункіше, він важить трохи менше як 200 фунтів, він ходить дуже обережно. В Білому Домі Президент привітався поданням руки із своїми 5-ма співробітниками та своїми улюбленими собаками. Президент полуднував із пані Джансон та із своїми співробітниками. Пізніше він конферував із секретарем скарбу Генрі Фавлером та державним секретарем Діном Раском. Президент підписав 7 нових законів, між ними закон про те, що можна на терені ЗДА висвітлювати фільм про президента Кеннеді. Фільм цей випродукувала своїм коштом Інформаційна Аґенція ЗДА, і її фільми, звичайно, висвітлюється в закордонних країнах. Президент буде кілька днів у Білому Домі, пізніше виїде на свою фарму в Тексасі, де буде кілька тижнів, згідно з рекомендацією лікарів.

Департамент Справедливости звернувся до Найвищого Суду в справі закону про виборчі права

Вашингтон. — Департамент Справедливости 21-го жотня звернувся до Найвищого Суду ЗДА з просьбою ствердити конституційність виборчого закону з 1965-го року, бо три південні стейти твердять, що цей закон є противний Конституції ЗДА та відмовляються визнати важливість 46 000 зареєстрованих виборців згідно з новим законом. Департамент Справедливости дуже рідко користає із свого конституційного права звертатися до Найвищого Суду ЗДА, який, звичайно, вирішує апеляції, які приходять як відклики від судових інстанцій. В стейтах Алабама, Міссіссіпі і Луїзіяні не визнали законними виборцями 46 000 зареєстрованих негрів федеральними реєстраторами. Департамент Справедливости просить Найвищий Суд вирішити цю справу в такому часі, щоб зареєстровані виборці могли брати участь у правиборах, які відбуватимуться навесні 1966-го року. В історії ЗДА — це є 15-ий випадок, коли Департамент Справедливости звертається до Найвищого Суду ЗДА. Закон про вибори в південних стейтах підписав президент Джансон 6-го серпня 1965-го року. Згідно з цим законом не вимагається, щоб виборець був письменним, та касується інші вимоги до реєстрації виборців. Згідно з цим законом федеральні реєстратори переводили тепер список виборців в тих виборчих районах, де досі був найменший відсоток зареєстрованих негритянських виборців.

КОЛИШНІЙ ШЕФ ШТАБУ ЛЕТУНСТВА ГЕН. ЛЕМЕЙ ПОРУЧАЄ ГОСТРІШЕ БОМБАРДУВАННЯ В'ЄТНАМУ

Вашингтон. — Колишній шеф штабу — ото ж командант — американського летунства, генерал Куртіс Е. ЛеМей, який в лютому цього місяця відійшов у стан спочинку з уваги на свій вік, критикував американську стратегію у В'єтнамі. Генерал Ле Мей дістав в четвер 21 жовтня ц. р. з рук віце - президента Гюберта Гомфрі т. зв. Трофей Колієра, одну з найвищих нагород, існуючих в американському летунстві: скульптуру, уфундовану журналом „Лук" та Крайовою Асоціяцією Аеронавтики. Віце - президент Гомфрі, однаково, як це у лютому зробив президент Джансон, прославляв генерала Куртіса ЛеМея, як одного з найбільших стратегів і полководців в новітній військовій історії Америки. Між іншим, генерал ЛеМей був після останньої світової війни творцем Летунської Стратегічної Команди, яка є стрижнем постійної оборонної системи Америки проти кожного агресора. На вечірньому бенкеті у готелі Мейфлавер ген. ЛеМей критикував офіційну стратегію, стосованому у В'єтнамі, ствердивши, що бомбардування Північного В'єтнаму відбувається за схемою „замало і запізно". Він пригадав, що коли в останній президентській кампанії республіканський кандидат Беррі Голдвотер, який є генералом летунства в резерві, поручав бомбардувати Північний В'єтнам, то всі накинулись на нього, як на палача війни. Після того таки розпочато таке бомбардування, але обмежено його до таких об'єктів, що тамошній комуністичний уряд не відчуває дійсної потуги американського летунства і не припиняє своєї агресивної війни. Генерал ЛеМей є також проти бомбардування густо заселених міст, зокрема столиці Північного В'єтнаму, Ганою. Однак він пропонує бомбардування фабрик, електрівень і взагалі таких об'єктів, якими нахваляється тамошній комуністичний режим та від яких залежить економічне існування країни.

Сенатська Комісія видала нову працю про не-російські нації в СССР

Вашингтон. — Правнича Комісія Сенату ЗДА опублікувала окремим книжковим виданням працю „Совєтська імперія — Студія про дискримінацію і зловживання владою", що її приготовила Леґіслятивна Довідкова Служба Конґресової Бібліотеки під керівництвом д-ра Джозефа К. Вілена та Ліона М. Германа. Названа праця висвітлює розвиток і сучасний стан совєтсько-російського імперіялізму і колоніялізму в Совєтському Союзі. „Західні дослідники совєтських справ — ствержують автори студії — погоджуються в погляді на імперіялістично - колоніяльний характер Совєтського Союзу". В праці цитується багато разів англомовний „Український Квартальник", що його видає УККА, як також студію про населення СССР, що її приготовив минулого року для сенатської Правничої Комісії президент УККА проф. Лев Добрянський. Ліон М. Герман, відомий експерт совєтознавства, підкреслив у своєму листі до проф. Л. Добрянського велику заслугу і поміч останнього в підготуванні виданої тепер згаданою комісією праці.

Арештовані в СССР письменники „призналися" до публікування своїх творів за кордоном

Москва. — Згідно з повідомленнями з неофіційних, але достовірних джерел, арештовані востаннє совєтські письменники Андрій Синявський і Даніелло призналися, що вони писали „антисовєтську пропаґанду" і що вони передавали свої твори для публікування за кордоном під прибраними прізвищами. А. Синявський мав признатися, що він передавав свої писання на Захід, починаючи вже в 1959 році, коли його антисовєтський за спрямуванням памфлет „Про соціялістичний реалізм" появився в друку у виданім польською мовою в Парижі журналі „Культура" під псевдонімом Абрам Терц. Даніелло, що його першого імени в пресових повідомленнях з Москви не згадується, надрукував за кордоном свою антисовєтську за спрямуванням книжку „Москва кличе" під прізвищем Ніколай Аржанов. Водночас із цим американські кореспонденти із Москви повідомляють, що разом з Синявським - Терцом і Даніеллом-Аржановим був ув'язнений також ще третій письменник, прізвище якого залишається покищо невідомим. Ніяких інформацій про те, яким чином розкрито „злочини" цих письменників і яким шляхом і через кого вони передавали на Захід свої рукописи, покищо немає. Усі арештовані письменники перебувають в московській тюрмі Лубянка і в їх справі ведеться слідство. Дата їхнього судового процесу покищо невизначена. І Синявський і Даніелло мають приблизно по 40 літ й обидва вони одружені. Синявський — приятель Бориса Пастернака, відомий із своїх літературно - критичних виступів у провідному совєтському журналі „Новий мир", що його головним редактором є видатний совєтський поет А. Твардовський, і який визначається деяким ліберальним спрямуванням.

ПІДГОТОВА ДО ЛЕТУ ДЖЕМІНІ VI

Один з техніків в Кейп Кеннеді допасовує космічний одяг астронавтові Волтерові Шірра, який братиме участь в леті Джеміні VI. Дату цього лету визначено на 25 жовтня ц.р.

УКРАЇНЦІ У ВІЛЬНІМ СВІТІ

ВІДЗНАЧЕННЯ З ДНЯ НАРОДИН МИТР. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО У ФРАНЦІЇ

Лімож, Франція. — Заходами душпастиря українців Католиків у цій місцевості о. В. Прийми та французького священика Ш. Ф. Десфаржа, відбулося тут урочисте відзначення сторіччя з дня народин Слуги Божого Митрополита Андрея гр. Шептицького. На Св. Літургії присутніх було 700 французів і 50 українців в Ліможу й околиці і сусідніх містечок. Чужинцям пояснював наш обряд о. Ш.Ф. Десфарж, співав український хор під управою п. М. Дзядика. Опісля відбувся спільний обід і святкові сходини, які відкрив о. В. Прийма, а доповідь про Митрополита Кир Андрея виголосив інж. Осип Мельникович по-українськи, а по-французьки п-і Анна Скоропад, яка теж виголосила деклямацію.

ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ПОЛК. А. МЕЛЬНИКА В ЛЮКСЕМБУРҐУ

Люксембурґ. — У перші роковини смерти Голови Проводу Українських Націоналістів, полк. Андрія Мельника, відбудуться в неділю, 31 жовтня ц. р., в Люксембурґу жалобні урочистості, на які зложаться: посвячення пам'ятника на могилі Покійного, Заупокійні Богослуження з участю Візантійського Хору з Утрехту та Жалобна Академія, під час якої виголосить доповідь д-р Б. Р. Боцюрків, професор Альбертського університету в Едмонтоні.

КОНФЕРЕНЦІЯ СУСТА

Трой, Н. И. — 30 жовтня, референтура середньошкільників Союзу Українських Студентських Товариств Америки влаштовує тут Висошкільну Конференцію на тему „Проблеми національного виховання". Конференція відбудеться в Ранселір Інститут, початок год. 11 перед полуднем. В програмі візьмуть участь знані педагоги д-р В. Процик, д-р Б. Романенчук і о. З. Волошин, як також студенти Оксана Галькевич, Мирон Мельник, Нестор Томич і інші. Вечером, в залі Горожанського Клюбу в Коговз, Н. —. відбудеться мистецький вечір.

СТУДЕНТСЬКИЙ З'ЇЗД НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка, Кергонксон, Н. И. — В днях 20-го і 21-го листопада відбудеться організаційно - програмова конференція СУСТА на Союзівці. В програмі конференції буде ряд семінарів, які дадуть змогу учасникам перестудіювати завдання СУСТА і познайомитися з методами практичного переводження союзових програм в життя.

УКРАЇНСЬКИЙ КРУЖОК ПРИ КОЛУМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Йорк. — Український Кружок при Колумбійському Університеті в Ню Йорку відновив свою діяльність на академічний рік 1965-66. На сходинах 12-го жовтня обрано нову управу у складі: Христина Барагура — голова; Андрій Витвицький — заступник голови; Марія Ганушевська — секретар; Хр. Хитра — скарбник. Кружок нараховує одинадцять студентів таких складових частин Університету: жіночого Барнард Коледжу, чоловічого Колумбія Коледжу і Подипломових Факультетів.

НА НАШІЙ, НЕ СВОЇЙ ЗЕМЛІ

(Що пишуть комуністичні газети в Україні)

ЧЕРЕЗ 32 РОКИ

Письменника В. Ярошенка большевики розстріляли в 1937 році.

Тепер, — повідомляє „Літературна Україна" (часопис ч. 52) його посмертно поновлено у спілці письменників України.

ГРУЗИНИ ВИВЧАЮТЬ УКРАЇНСЬКУ ЛІТЕРАТУРУ

Видавництво Тбіліського університету (Грузія) видало „Нариси української літератури". Написана Отаром Баканідзе ця книжка висвітлює творчість клясиків української літератури — Тараса Шевченка, Марка Вовчка, Михайла Коцюбинського . . .

З совєтських поетів до нарису ввійшов Микола Бажан. (Літературна Україна" з 8 жовтня).

ВІДСТАЛИ ВІД БРАТІВ...

„. . . Слід, проте, сказати, що хоч в останні роки в нашій республіці і пожвавилася перекладацька робота, обсяг її ще не повною мірою задовольняє потреби читача, — пише Михайло Гуменюк зі Львова у „Літературній Україні" з 24 вересня. — Тут ми помітно відстали від наших братів-росіян, які незрівняно більше зробили в справі перекладу творів світової мистецької, наукової і науково-популярної літератури на рідну мову.

А попит на перекладну світову клясику в Україні великий, — пише М. Гуменюк. — Практика показує, що тиражі добре виконаних перекладів творів світової літератури українською мовою — хоча б таких, як Гомерова „Одіссея" (переклад Бориса Тена), „Божественна Комедія" Данте (переклад М. Рильського і П. Карманського), „Фавст" Гете (переклад М. Лукаша) чи байки Езопа (переклад Ю. Мушака) розійшлися дуже швидко.

„АЛЕЯ КІСТЯКІВ"

Бердянське — місто південного сонця і теплого Озівського моря.

— Де це ви запалилися у смужечку?

— Під наметом . . .

Виявляється, цього літа уздовж пляжу побудували близько півсотні арматурних номерів, але на них не натягнули захисного полотна.

Люди назвали ці дротяні намети „алеєю кістяків".

Журнал „Перець" (вересень 1965), що розповідає про це, пише: „Від залізної арматури на лави падає така вузенька тінь, що в ній міг би заховатися від сонця хібащо вуж".

ВЗЯВ БИ Я БАНДУРУ . . .

„Взяв би я бандуру, та й заграв . . ." Заграв би пісню сумну-сумну, — пише у „Перці" (ч. 17) бандурист-аматор О. Зборовський. — Тільки немає струн у моєї бандури, і нема де їх придбати. У крамницях „Укркультторгу" (Київщина) струн не було протягом всього 1965 року.

Доведеться, мабуть, як у тій сміховинці про чоловіка, що загубив ґудзика й з тої причини мусів нове убрання купувати, — і мені нову бандуру придбати."

ОЗЕРО СИНЄВИР

Його ще називають „Морським оком". Ніби підняте велетенською рукою, воно назавжди лишилося тут, між горами, для того, щоб милуватися зблизька ніжною блакиттю неба. Чітко окреслене смереками-віями, воно й справді нагадує око.

Від села Синєвир дорога веде через Синєвирську галявину, в'ється вгору, повторюючи кожен вигин річки Тереблі. І ось небо . . . внизу. В чому річ? Причина поруч — глибоке, яскраво-блакитного кольору озеро Синєвир — перлина Закарпаття. (З „Молоді України" 25 вересня).

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.
Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертаються тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. За зміст оголошень Редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Здорова реакція

„Ще ні один кінець тижня у нашій історії не приніс стільки наклепів проти Республіки" — писав синдикований американський коментатор Вілям С. Вайт у статті „В'єтнамські протести — пора сорому". Крикливі віча під голим небом, пікетування, походи, прилюдне спалювання рекрутаційних карток, все це під гаслами пацифізму і засудження американської політики у В'єтнамі мало на меті породити враження, що збройна допомога Америки Південному В'єтнамові проти комуністичних агресорів — діло кількох осіб з державної верхівки, проти волі й думки широких мас народу. Іншими словами — ці псевдопацифістичні демонстрації йшли акуратно по лінії політики і бажань ворожих Америці комуністичних центрів. Тому радість настала в Москві, Пейпінгу і Ганої. Однак, мабуть, вони та їхні агенти в Америці, які за кулісами потягали за шнурок крикливих маріонеток, знову перестарались.

Колишній президент Д. Д. Айзенгавер назвав політичні демонстрації отих „немитих бітників" — ганьбою для Америки. Величезна більшість американської преси гостро засудила демонстрантів. Один лише сенатор Вейн Морз похвалив демонстрантів за їх „відвагу у висловлюванні своєї щирої думки". Йому закинули, що така „свобода слова" демонстрантів, як теж і його власна, похожа на свободу слова божевільного або злочинця, який у вщерть заповненому театрі раптом крикнуть „вогонь". У великих газетах появився одвертий лист „Чому мусимо залишатись у В'єтнамі — Відповідь критикам Америки", підписаний фахівцями з 21 університетів і корпорацій. У цілому ряді університетів і коледжів спонтанно постали комітети, які плянують маніфестації з підтримкою політики Уряду і збіркою дарунків для вояків у Південному В'єтнамі. Водночас розгорілась поважна публічна дискусія про модний лібералізм, широкий дійсними й здогадними інтелектуалами, який у практиці осмілює комуністів, що скриваються під фірмою „науковців - марксистів". Наче символами таких „інтелектуалів"-пропагандистів стали професори Дженовіз з Рутґерського університету в Ню Бронсвіку, Н. Дж., і Меллен з Дру-коледжу в Медісоні. Н. Дж., які одверто заявили, що вони були б раді, коли б у Південному В'єтнамі перемогли в'єтконгські „борці за свободу".

Де кінчається свобода слова, а де починається державна зрада? Чи не є державною зрадою публічна солідарність з ворогом і його цілями — під час збройної війни? Чого можна вимагати від молоді, яка дістає такий духовий корм від своїх вихователів?! Тому рацію мають сірі вояки у Південному В'єтнамі, які — за твердженням американських звітодавців — радять всіх отаких „інтелектуалів", салонових комуністів, лібералів та всіх отаких пацифістичних студентів висилати до південнов'єтнамських сіл і січечок, щоб вони там упродовж кількох тижнів наочно переконалися, хто є дійсним агресором, а хто оборонцем волі, хто сіє терор, а хто його поборює.

Повсякчасний терор

У кожній демократичній країні письменники користуються повною свободою творчости — писання й публікування своїх творів. Вони можуть друкувати їх в тих часописах і журналах, які їм до вподоби, видавати їх в тих чи інших видавництвах, висилати за кордон і публікувати їх там у періодичній пресі чи у видавництвах, не лише мовою даної країни, але й рідною мовою письменника, якою ці твори були написані.

Цілком інакше з цього погляду представляються можливості письменників у країнах т. зв. соціялістичного реалізму, що вихваляються повним здійсненням особистої і мистецької свободи, таких, як Совєтський Союз чи й такі або інші сателітні, т. зв. „народно-демократичні" держави. Письменники, що живуть в умовах комуністичного ладу, мусять належати до однієї режимної професійної спілки, можуть друкувати свої твори виключно в даній комуністичній державі і до того ж у партійно-державних видавництвах і не дозволено їм ні в якому випадку друкувати їхніх творів — за кордоном, в „буржуазних", за визначенням комуністичної пропаганди, видавництвах. Спроби деяких відважніших совєтських письменників друкувати свої твори за кордоном під власним прізвищем закінчилися для них важкими наслідками. Бориса Пастернака, який передав був за кордон для опублікування свій роман „Доктор Живаго", відкинутий совєтськими видавництвами, офіційна совєтська літературна критика загнала цькуванням у могилу, примушуючи його перед тим зректися признаної йому в 1958 році нагороди Нобеля. Олександра Єссініна-Вольпіна і Валерія Тарсіса, які, не зважаючи на заборону, почали друкувати свої твори на Заході, замкнено в домі божевільних — закладі, що ними в теперішній час замінено для певної категорії „бунтарів" концентраційні табори. Звільнено їх тільки під тиском світової опінії. Матір померлого в 1963 році українського поета Василя Симоненка примушено каятися за сина і денунціювати його колег, що це нібито вони передали поетові вірші і щоденник для надрукування в Мюнхені.

Під загрозою цієї тяжких наслідків перебувають ті совєтські літератори, що друкують свої твори в західних видавництвах під прибраними чи наданими їм видавництвами у вільному світі літературними псевдонімами. У випадку розкриття їх ідентичности вони опиняються перед „адміністративними заходами", які нічим не різняться від стосованих Сталіним методів „партійного керівництва літературою". Недавно ув'язнено в СССР відомого російського літератора, співробітника журналу „Новий Мир", Андрея Синявського, якого — за повідомленням добре поінформованих кіл із Москви — виявлено, як нібито автора антисовєтських сатиричних творів, публікованих в західних виданнях з 1959 року під псевдонімом Абрам Терц: „Суд іде", памфлет „Про соціялістичний реалізм", „Експеримент миротворця" та інші.

Ув'язненням Синявського - Терца й Аржанова совєтський режим задемонстрував ще раз перед світом своє дійсне ставлення до свободи мистецької творчости, і довів, що наявна в цій ділянці в СССР система повсякчасного терору ні в чому не змінилася.

Юрій Малаховський

УКРАЇНЦІ В ПОЛЬЩІ

18-го жовтня ц. р. минуло 10 років від часу першої легальної наради - зустрічі українців з представниками польської влади на „одзисканих землях". Зустріч та відбулася у Вроцлаві, в будинку Президії Восвідської Ради Народової. Її попередили домагання групи українських студентів, виселенців т. зв. акції „В" (Вісла).

Про ту акцію наше громадянство мало нагоду читати не лише в українських, але й польських часописах, які навіть признавались до жорстокостей і безправних супроти українців вчинків новітніх варварів.

Згадана група студентів в більшості з Лемківщини, бачачи трагічну долю своїх земляків, відважилася стати в їх обороні. При цьому вони наражали себе на велику небезпеку, бо з відомих причин подавали себе за поляків і тільки тому діставалися на вищі студії. За неправдиві дані в документах загрожувала їм довголітня тюрма.

Приводом для тої наради-зустрічі була постанова Центрального Комітету Польської Об'єднаної Робітничої (комуністичної) партії з квітня 1949 року, в якій давалось доручення польському урядові в справі мінімального відшкодування для 300.000 українців з акції „В". Однак, хоч ця постанова мала на увазі лише інтереси Польщі, а „відшкодування" за кривди, заподіяні українцям, мало за мету передусім сприяти загосподаренню „одзисканих земель", пролежала вона під ключем шість років. Така сама доля спіткала постанову ЦК партії з липня 1952 р. і інші подібні постанови.

Отже, згадана група студентів домоглася скликання ширшої наради українців з представниками восвідської влади, щоб врешті щось робити. А те „щось" було велике невідоме, бо ніхто не знав, як зареагують поляки. Ми були приготовані на все, знаючи, що Польща — це острів українофобства.

Надійшов день 18-го жовтня 1955 р. В одній із заль восвідства зійшлося коло ста українців. Десь по 10-ій годині перед полуднем заходять на залю: урядовець міністерства внутрішніх справ, представник ЦК партії і цілий ряд інших високих урядовців. До президії зборів „просять" також двох українців. Один з них шеф прокуратури Вроцлава, колишній штабовий старшина червоної армії й польського війська, другий — поручник польського війська.

Збори відкрив начальник відділу восвідської ради народової, вітаючи присутніх і вказуючи мету сходин. Після нього забрав голос заступник голови президії восвідської ради народової, апелюючи до українців, щоб вони зрозуміли ситуацію і „конструктивно вели дискусію". Очевидно, говорив він по - польськи. Третім виступив українець, згаданий поручник, промовляючи українською мовою, лемківським діялектом. Це була куртуазійна промова, і такою вона мала бути.

По тому запала мовчанка, і не помагали заклики голови зборів, щоб ми не боялися і вільно висловили свої думки. При цій нагоді прочитано лекцію з марксизму - ленінізму: як то партія й уряд дбають про добро людей, як гарно співіснують „народи" будуючи соціялізм за вказівками великих вождів. Та не помогло красномовство тих, що нищили все українське, що не признавали гарантованих конституцією основних прав українцям, яких висилали вони до тюрем чи на Сибір, яких нещадно мордували. І тоді ми рішили сказати гірку правду в очі полякам!

Встає один українець за одним, слова кожного наповнені болем. Подають важкі оскарження на партію й уряд.

Забираю голос і я. По десятьох роках уперше признаюся офіційно, що я — українець. Порівнюю положення українців до положення невільників - паріїв, документую це фактами. Домагаюсь направити заподіяні українцям кривди.

Не могли ми говорити спокійно, бо збори обернулися на суд, де на лаві оскаржених засіли властьимущі, а прокураторами були українці. До кульмінаційного пункту дійшло, коли один українець показав присутнім сліди своїх ран, завданих поляками.

На тих зборах вибрано „Культурно - Освітню Комісію для українського населення". До неї ввійшли згадані вище два українці з президії, сім студентів і я. Головою став поручник. Нашим завдання подиктувала влада: бути посередником між українцями - виселенцями з акції „В" (тільки!) і урядовими інституціями.

Ми поставили свою мету відкрито: а) припинення дискримінації українців; б) привернення основних прав, гарантованих конституцією; в) переселення українців на їхні давні місця поселення коштом держави; г) налагодження початкового і середнього шкільництва для українців; г) привернення прав Української Католицької Церкви і д) урухомлення українського видавництва та радіових передач.

Польська влада погодилася тільки на пункти: а), б), г) й д). Нашу діяльність обмежено Вроцлавським восвідством, де проживає 35.000 українців з акції „В".

Міністерство внутрішніх справ доручило восвідському управлінню відкрити етат інспектора в українських справах і заангажувати на нього українця. Вибір нашої комісії припав на мене. Тільки з вірою в Божу поміч прийняв я це духе важке становище в листопаді 1955 р.

Праця інспектора була дуже виснажлива — 14 годин денно, 7 днів на тиждень — і вимагала іноді надлюдських зусиль. Сьогодні можу тільки дякувати Всевишньому, що хоч частинно вдалося мені полегшити долю українських запроторенців.

Моя діяльність була перервана на початку 1956 року, коли закликали мене до Варшави: до міністерства внутрішніх справ на курси-конференцію. Там довідався я про безвихідне положення українців: про заборону переселення на батьківські землі й заплянований протидію українському „фашизмові".

Ведмежу прислугу зробила своїм братам - лемкам йонкерська газета „Карпатська Русь", друкуючи наклепи на членів комісії, мовляв, ми — українські фашисти, і лемки не повинні нас слухати. Такі й подібні пашквілі висилалось з Америки до Польщі українцям - лемкам за що польська комуністична влада була дуже вдячна. Ту газету бачив я не в одній хаті запроторенців. Не мушу хіба писати, які великі ускладнення й погіршення спричинив „Лемко - Союз" своєю сліпотою й незнанням справи. За цей непрощенний гріх ті люди мусітимуть колись відповісти перед своїми земляками.

До згаданих пекучих справ долучилася ще одна. Польська влада на переломі 1955-56 років звільнила деяку кількість українців з тюрем. Ті в'язні не мали ані доброго одягу, ані відповідного харчу. Праці дістати було дуже тяжко. Треба було їх рекомендувати силою мого уряду. Посипалися також і доноси підлеглих мені поляків, мовляв, я розпалюю серед українців націоналізм. Я не раз змушений був гостро реагувати на польський шовінізм повітових урядовців. Всюди по урядах і серед польського населення стверджував звірячу ненависть до українства. По повітах організовано повітові культурно - освітні комісії, якими давав я вказівки.

До весни 1956 р. відвідав я кожне село у вроцлавському восвідстві, де мешкали хоч би 2-3 українські родини. Всюди збирав дані про їх злиденне існування. Всюди де тільки можливо, інтервенював у користь українського населення.

З весною комісії почали підготовлятися до І-го З'їзду Українців у Варшаві. І знову: контра спем сперо...

Дивлячись з перспективи десяти років, бачу, що проведена нами праця дала дуже малі наслідки. Жахлива дискримінація українців триває, основних прав, гарантованих конституцією, вони як не мали, так і не мають, поворот на свої землі неможливий, шкільництво незадовільне, наша Церква страждає, видавництво та радіо служить партії й урядові...

Коли, врешті, скінчиться та Голгота наших людей у Польщі?

● **У Тель-Авіві, столиці Ізраїлю**, відбулися такі самі заворушення недолітків, як вони ділялись в Америці, Британії і Швеції: перевертання і палення авт, бійка з поліцією, биття вікон у крамницях і т. п. хуліганські вибрики. Упадок дисципліни, захоплення в матеріяльних добрах і бажання швидкі здобути їх, брак пошани до закону і т. п. причини, однакові, як в ЗДА, Британії, Швеції, діють і в Ізраїлі.

ЩОБ НЕ БУЛО СУМНІВІВ

ДО З'ЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ЖУРНАЛІСТІВ

Заповіджений на суботу й неділю, 30 і 31-го жовтня ц. р., перший з'їзд українських журналістів Америки й Канади — як інформують з Управи ініціятора того з'їзду, Спілки Українських Журналістів Америки — викликав широке зацікавлення як у наших журналістичних колах, так і серед загалу громадянства. Справа цілком зрозуміла: це ж справді „давно потрібний з'їзд", і він може мати велике значення для дальшого розвитку не тільки вільної української преси, але й всієї нашої громади. Що більше, цей з'їзд не може не мати посереднього чи й безпосереднього впливу на українські визвольні аспірації. Чим бо краще зорганізована й розвинена преса, тим більший її вплив на розвиток ідеї та її здійснювання.

Українська преса в Америці і Канаді відіграла таки справді рішальну ролю в організації наших спільнот у цих країнах. Ця її роля продовжується й нині, але ніхто, при майже завершеній організаційній схемі цих спільнот, можна і треба, щоб редактори, врешті, зорганізувалися й самі.

Перший з'їзд журналістів може бути добрим початком такої організації. Тому в найкращому інтересі як самих журналістів, так і громади, якій вони служать, є побажання і потреба, щоб в цьому першому з'їзді взяло участь якнайбільше осіб. Зокрема важливе, щоб був заступлений на ньому якнайбільше наших редакцій.

Тим часом тут і там видигається застереження, мовляв, „ми не вибираємося на з'їзд, бо не хочемо, щоб нас судили", або: „нам легше буде опісля долучитись, як усе буде в порядку, ніж мали б ми виступати, як порядку не буде" і ін. Ці сумніви зрозумілі, їх мав на увазі й ініціятор з'їзду — Управа Спілки Українських Журналістів Америки, обмірковуючи свої пропозиції щодо порядку нарад та евентуальних ухвал. Щоб розвіяти будь - які сумніви, спробуємо ці пропозиції коротко з'ясувати. Підкреслюємо, що це тільки думки і пропозиції, бо всі рішення належать і їх може прийняти тільки з'їзд. До цих думок і пропозицій, між іншим, належать:

1. З'їзд буде своїм власним сувереном і єдино він може прийняти остаточно програму своїх нарад і свої кінцеві рішення. Ця думка і пропозиція вже сама по собі заохочує до участи в з'їзді, щоб кожний міг там обстоювати те, що вважає за правильне.

2. Головною темою з'їзду повинні бути професійні справи вільної української журналістики. Базою для дебат мають послужити заплановані доповіді, при чому виразно висловлюється побажання, щоб і в доповідях і в дебатах говорилося про принцип, а не про поодинокі випадки. Дальше побажання: і в доповідях і в дискусії ілюструвати твердження тільки загальними характеристиками, а не відкликом на конкретні приклади, що могли б бути критичними у відношенні до поодиноких редакторів чи газет.

3. Очевидно, що з'їзд, його наради й рішення не можуть бути відірвані від дійсности, але критичний розгляд минулого й сучасного не повинен в жодному разі мати характер якогось „засуду" будь-кого, а має служити виключно вихідною базою для плянів і рішень на майбутнє.

4. Усі рішення й ухвали з'їзду матимуть, без сумніву, поважну моральну силу, і тому було б добре створити найвищий журналістичний авторитет — Спілку Журналістів Америки і Канади. Пропозиції й рішення в цій справі повинні вийти від самого з'їзду, зокрема від українських журналістів з Канади.

5. Треба докласти всіх зусиль, щоб на з'їзді мали однаковий голос і однакову ролю журналісти Канади й Америки, і щоб не було навіть найменшої тіні будь-якої „майоризації". Всі рішення і ухвали мусять мати таку непохитну базу й бути такими самозрозумілими для журналістичної професії, щоб учасники з'їзду винесли їх однодушно, а не будь-якою більшістю.

Це в загальному і своїми словами передані думки й побажання ініціяторів з'їзду, але рішальним у всіх справах буде і повинен бути з'їзд.

Сподіваємося, що ці короткі вияснення розвіють всякі сумніви і заохотять у першу чергу всі наші пресові органи в Америці і Канаді вислати на цей з'їзд своїх репрезентантів, заохотять до участи в цьому з'їзді найширші кола працівників і співробітників нашої преси та журналістів взагалі. З'їзд може тільки скористати, якщо в ньому візьмуть масову участь і ті журналісти, які сьогодні з будь - яких причин практично журналістикою не займаються. Кошт самого з'їзду мінімальний, бо управа Союзівки, мавши на увазі фінансовий стан більшости працівників преси, обнизила оплату за повний побут на оселі до 8-10 долярів від особи на добу (залежно від кімнати), з приміщенням і харчами. Очевидно, що для осіб з віддалених місцевостей, головно з Канади, входить у рахунок ще видаток на дорогу, але вважаємо, що цей видаток на перший професійний з'їзд українських журналістів у вже майже 75-літній історії української журналістики в Америці і Канаді таки поплатиться. Очевидно, що черговий з'їзд повинен відбутися в одному з міст Канади.

А. Д.

● **У Тюринґії в Східній Німеччині**, відбуваються великі військові маневри з участю військ СССР, Східної Німеччини, Польщі і Чехословаччини. Недалеко за кордоном, по стороні Західної Німеччини, стаціоновані частини 5-ої американської армії.

З НАШИХ БУДНІВ

Хто ж відкрив Америку?

На політичному перелазі в клюбі „Лиса Микити" дискусія оберталася насамперед довкола спорту, тобто футболу та бейзболу, а там зійшла на різні нотогні, так би мовити, актуалії...

— Виходить так, що даремно в школі мугать бідних дітей, кажуть їм зубрити різні мудрощі, цвасри дають за те, що не пам'ятають таких важливих історичних дат, як відкриття Америки, — скаже задумано пан магістер, схиливши буйну голову над німецьким пивом.

— А що ж потім виявляється? Що Америку відкрито не 1459-го року, а 500 літ раніше, і що одна цього відкриття не Христофор Колюмб, як нас угили на лекціях всесвітньої історії, а якийсь варяг, Еріксон, ги як йому там на ім'я... От, гудасія!

— Хто б її там не відкрив, зробив добре діло для нас, дипістів, — махнув рукою пан директор, що від деякого гасу попиває тільки соду, бо серце в нього злегенька „наваляє". — Мене, прошу панів, цікавить інше питання: гому нашим сусідам-талійшкам зроблено цю неприємність якраз перед їхнім днем Колюмбуса? — Чому преса, радіо й телевізія розбубнили цю вістку про Еріксона перед самою парадою? Та мій фризієр - італієць так був цим фактом обурений, так ферфлюхтував на професорів з Єильського університету, що трохи мені горла бритвою не підрізав!

— А ще до того всього, — запримітив хтось, — у день паради маґістрат замкнув ту фонтану, яка завжди дзюрчала під пам'ятником того ж Колюмба в Центральному Парку. Мовляв, тому, що треба було шпарувати пі гас безвіддя... Чи ж то не скандал?

— Ясно, що так! — вмішався в розмову пан бартендер. — Це така сама національна зневага, якби, наприклад, у день святого Патрика позамикали айришам усі бари.

— Ось ви, прошу панів, згадаєте мої слова, — сказав, піднявши вгору палець пан директор, — побачите, що скоро зареагують на цю подію! Голову свою даю за те, що незабаром почуємо на радіо Москва, що той варяг не був жадний варяг, а був істинно - руський, що це москалі відкрили Америку!..

— А гому не українці? перепитав раптом пан професор, пробудившися з дрімоти. — Варяги, можна сказати, це наші праціурі, наші старші брати, які оформили нам Київську державу над Дніпром, давши панууючу династію, завівши перед тим лад і порядок в першій нашій Пашкієвській республіці, яко, відав, була Русь до їхнього прибуття. І в святої Ольги, і в святого Володимира текла в жилах варязька кров! Таким гином...

— Таким гином, — перебив йому в цьому місці пан маґістер, — ми вже сьогодні можемо сквалити резолюцію, що це український Еріксон відкрив Америку! Увага, панове, голосуємо! Хто за? — прошу!

— Всі!! — піднялися вгору ліс рук, узброєних подекуди в гарки.

— Я стримався, — відізвався несміливо з кутка якийсь земляк, що бере самітньо, під портретом маршалка Василя Мудрого. — Друзі, я не можу: моя дружина італійка... Не дай Біг, вона про це довідалась!

ІКЕР

Проф. д-р Орест Попович

СУЧАСНИЙ СТАН ШАХІВ

(3)

Крім згаданих вже клюбових та інших місцевих чемпіонатів, що тягнуться місяцями, більшість шахового життя припадає на вікенди. Турніри мають здебільша відкритий характер („Овпен"), тобто до них допускається всіх членів без огляду на клясу. Членство можна набути при вступі на турнір. Відбуваються такі турніри швайцарською системою, де наперед означене число рунд (5 - 6), незалежно від числа учасників.

Крім звичайних вікендових турнірів, яких повно кожного тижня, відбуваються традиційні стейтові і реґіональні чемпіонати в святочні вікенди, такі як День Подяки, Четвертого Липня тощо, коли число рунд можна підвищити до 7 або 9. До таких великих турнірів (число учасників 200 - 250) належать, між іншими, „Вестерн Овпен", „Істерн Стейтс Овпен", „Ню Джерзі Овпен" і „Ню Інґленд Овпен".

Завершенням відкритих турнірів є Відкритий Чемпіонат ЗДА, що відбувається кожного літа на протязі 12 - 13 днів (12 рунд). Число учасників доходило до 300. Найвищий по своїй клясі турнір в ЗДА це „закритий" Чемпіонат Америки, знаний також за прізвищем свого фундатора Розенвальда. На нього щороку запрошують лише перших 12 шахістів із клясифікаційного списку Шахової Федерації. В разі відмови деяких запрошених, список учасників поширюють на нижчі місця, але звичайно він обмежується першою двадцяткою країни.

Закритий Чемпіонат ЗДА, що відбувається системою кожний-з-кожним в Ню Йорку, є рівночасно одним із вибіркових зональних турнірів — перших кроків у напрямі корони світового чемпіонату. Перші три місця з цього зонального турніру кваліфікуються до участи в Міжзональному Турнірі, про який вже була мова. З передових фіналістів Закритого Чемпіонату вибирають також склад презентацій ЗДА. Таким чином для американських шахістів (за вийнятком юньйорів та студентів) Закритий Чемпіонат це єдине вікно в міжнародний турнірний світ.

Українські шахісти в ЗДА

Читачеві, мабуть, уже цікаво, на якій саме висоті в скомплікованій шаховій ієрархії стоять наші шахісти, і хто вони такі.

В офіційній клясифікації Шахової Федерації ЗДА — шість українців осягнуло вже категорію шахового майстра. Представляючи їх в поазбучному порядку, подаю в дужках найвищу цифру (заокруглену) клясифікації, яку вони здобули за цілий час; очевидно, що вона не завжди відповідає сьогоднішній. Тому, що клясифікація, „рейтінґ", змінюється кілька разів на рік, можливо, що я котрусь із них переочив і тим скривдив когось із шахових колег, за що заздалегідь перепрошую.

Для кожного з українських майстрів, активних на терені ЗДА, подаю короткий і — цілком певно — неповний список їхніх важливіших успіхів, щоб приблизно окреслити рівень їх гри і їх становище в американському шаховому середовищі.

Інж. Лев Блонарович — (2 290): Три рази чемпіон Ню Джерзі, віце - чемпіон „Істерн Стейтс Овпен", 10-те місце у Відкритому Чемпіонаті ЗДА (всі в 1950-их роках). Два рази чемпіон СУ-АСТ - сіх (1960 і 1961 р.).

Проф. Попель Стефан — (2 340): Без сумніву, найбільш відомий український шахіст із активних наших шахістів — найбільше заслужений. Свою блискучу шахову кар'єру почав чемпіонатом Українського Університету у Львові 1924 р. Після того з добрими успіхами змагався в різних містах Польщі, але до міжнародних турнірів не був допущений, бо не належав до Польського Шахового Союзу. В 1943 р. виграв першість Галичини, а в 1944 р. (в 1943 і 44 рр). В 1944 р. розігрaвав з д-ром Богатирчуком матч із шести партій, який закінчився рівною грою 2:2. (Д-р Богатирчук у 1930 роках був одним із передових шахістів і раз навіть кочемпіоном СССР; тепер перебуває в Канаді, але в американському шаховому житті не бере участи). Після війни (1945 - 55 рр) С. Попель брав участь у 20-ох міжнародних турнірах у Франції, Англії, Еспанії, Італії, Німеччині і Голландії і з них 12 разів вийшов переможцем, не зважаючи на участь в тих турнірах передових европейських майстрів і ґросмайстрів. П'ять разів був чемпіоном Парижу. Після приїзду до ЗДА в 1956-му році, за його власними словами, вже не мав таких визначних успіхів, як в Европі, головно через здоров'я, яке в американському турнірному режимі (по 2-3 партії на день!) більше завважує, як в европейському. Все таки навіть американські вислiди С. Попеля, які він називає „марновими", дуже імпозантні: чотири чемпіонати Мішиґену, один Огайо і один Міннесоти, як також перше місце в „Грейт Лейкс Овпен", Шикаґо, 1960 р. У великих турнірах „Вестерн Овпен" С. Попель один раз здобув перше місце (1960 р.) і два рази друге (1693 і 1964). Також здобув чемпіонат у „Норт Сентрал Овпен" в 1957 р. Найкращий вислід у Відкритих Чемпіонатах ЗДА — 7-8 місце (1956 р.)

(Далі буде)

Д-р Володимир Ґалан

ПРАЦЯ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ГРОМАДИ

(З нагоди 25-ліття УККА)

Коли зважимо, що сьогодні філядельфійська громада стоїть на першому місці в збірці Народного Фонду; на першому місці в збірці на пам'ятник Шевченка, — на першому місці в українському шкільництві і на першому місці в громадськім замиренні, — то це наслідки довголітньої праці нашої громади, яка все була з'єднана, ставила себе на високий державний рівень і була примірóм для всієї нашої іміґрації у ЗДА.

Щоб не бути голословним, наведу коротку історію нашої громади, яка є осідком нашого церковного проводу та відограла важливу ролю в житті нашої іміґрації.

В першій світовій війні Філядельфія була осідком Ліґи Горожан, яка висилала своїх представників до Вашингтону на послухання у президента ЗДА та Конґресу.

У Філядельфії 26-го жовтня 1918 року під проводом президента Масарика підписано договір про визволення народів Австрії. У Філядельфії зорганізовано 26-го жовтня 1922 року Об'єднання Українських Організацій, які провели національні позички для уряду ЗОУНР; а 3-го грудня 1922 року прийнято наших представників у президента Гардінґа, секретаря Юза та в Конґресі.

У Філядеьфії відбулись 11-го травня 1929 року Треті Загальні Збори Української Стрілецької Громади, на яких в приявності пок. полковника Є. Коновальця, — вперше при одному столі засіли представники всіх українських редакцій та організацій, про які писала опісля українська преса дослівно: „такого у нас ще не бувало . . .".

В часі польської пацифікації Галичини відбувся 30-го листопада 1930 року величавий похід містом, в якому взяло участь 20.000 осіб, і про яку то маніфестацію і поведення поляків писала американська преса цілі сторінки, а навіть редакційні статті. Ми нав'язали зв'язок з англійськими послами, які їздили тоді в Галичину і привезли для нас всі відомості, а навіть оригінальні знимки з польських побоїв. Вони теж представили цю проблему пацифікації в британійському парляменті та в Лізі Націй в Женеві. Ми вітали кількакратно цих британійських послів у Філядельфії.

В травні 1932 року відбулося величаве Свято Української Культури в Академи оф Мюзік з нагоди 200-ліття уродин Юрія Вашинґтона, на якім були приявними мейор міста, командант порту та командант першої Дивізії американської армії.

У Філядельфії, під патронатом Об'єднаних Організацій, відбулась перша українська американська Олімпіяда Ліґи української молоді в Америці в днях 5, 6, і 7-го вересня 1936 року, а збори цієї Ліґи відзначило наше місто великим написом на Ситі Гол: Велком Юкрейнієн Ют Ліґ.

Коли на Карпатській Україні залунав голос незалежности, наша громада створила окремий Комітет та влаштувала 27-го листопада 1938 року величаве віче в Метрополітен Опера Гавз з участю 4000 осіб, на якому зібрано поверх 7000 дол. на негайну допомогу Карпатській Україні. Для організованої допомоги відкрито окреме конто в одному з філядельфійських банків для безпосередніх зв'язків з Урядом Карпатської України. Та події ішли таким скорим ходом, що наша праця не принесла бажаних успіхів.

В тому часі мій знайомий професор з празького Карлового університету благав мене приїхати негайно до Праги і Ужгороду, бо він бачив позакулісову політику німців і хотів довести до згоди і порозуміння між чеським урядом і урядом Карпатської України. Я одержав від нього поштовий значок з датою відкриття Сойму Карпатської України і допис: „німці зайняли Прагу — а це все, що залишилось з дружби і співжиття наших народів".

Прийшла друга світова війна та репресії на українців в ЗДА. І може це видатись дивним, коли я скажу, що філядельфійська громада своїм попереднім поступованням врятувала цілу нашу іміґрацію від дальших переслідувань, бо ми мали докази з витинків нашої філядельфійської американської преси, що наша громада виступала проти Гітлера ще заки хтонебудь в Америці про нього чув. На цих величезних зборах в Метрополітен Опера Гавз пройшла резолюція з протестом проти вмішання Гітлера в справи Карпатської України, що до цього одиноко управнений український нарід Карпатської України. І коли прийшла війна і всі українські організації майже перестали існувати, тоді Українська Щадниця у Філядельфії стала офіційно представником Державної Скарбниці, розпродала державних бондів вартістю 5 мільйонів долярів та закупила два воєнні кораблі, які названо іменами єпископа Ортинського і о. Гончаренка.

Коли прийшло відновлення українського організованого життя, тоді місто Філядельфія запросило до себе і гостило в себе кількакратно представників усіх українських організацій, де рішено переорганізуватись та створити Український Конґресовий Комітет.

Врешті тут у Філядельфії створено 20-го червня 1944 року найбільшу гуманітарну українську інституцію — Злучений Український Американський Допомоговий Комітет, визнаний офіційно Урядом З'єднаних Держав та всіма урядами цілого вільного світу. Це було наче завершення тої великої праці, яку перевела наша громада для добра українського народу.

Було б дуже корисним щоб при святкуванні 25-ліття Українського Конґресового Комітету Америки кожна громада згадала теж, хоч коротко, свою громадську працю, бо це вказало б нам кращі шляхи для майбутньої праці, та зблизило б до себе старшу і нову іміґрації.

Д-Р ЛЕВ РОСТИСЛАВ ЛЕПКИЙ

(Посмертна згадка)

З-поміж прихильників української вільної науки та добродіїв Наукового Т-ва ім. Шевченка, що в останньому часі відійшли від нас, годиться згадати д-ра Лева Ростислава Лепкого, який так живо цікавився архівом та бібліотекою НТШ і дарував їй цінні матеріяли з власної книгозбірні та з архіву свого батька Богдана.

Сл. п. Лев Ростислав Лепкий виніс з дому батьків велике замилування до книжки, він залюбки збирав музейні та архівні матеріяли, а його збірка складалася із рідкісних та прецінних експонатів.

Уродився він у Бережанах 10-го березня 1898 року, де батько працював гімназійним професором в р. 1895-1889. З батьками переїхав він опісля до Кракова, куди його батька назначено лектором а опісля й професором української літератури в Яґайлонському університеті. В Кракові покінчив Покійний гімназію та брав живу участь в тамошному українському житті. В гостинному домі п-ства Лепких при вул. Зеленій збиралися наші інтелектуалісти. Там ішли палкі розмови про нашу літературу і мистецтво, сюди горнулися також наші студенти, що студіювали в Ягайлонському університеті та потребували вказівок і порад проф. Богдана Лепкого.

Перша світова війна вирвала сл. п. Лева Ростислава Лепкого спершу до Відня, а опісля до табору у Вецлярі, де він провадив відділ фотографії на тамошніх педагогічних курсах для полонених. З черги перенісся він до Берліна, де працював спершу в Українській Місії, а опісля в посольстві УНР. В 1924-му році переїхав він до Праги, щоб студіювати хемію в чеському університеті. Свої університетські студії закінчив він докторатом в 1929-му році.

Як хемік практикував сл. п. Лев Ростислав Лепкий в „Польміні" вДрогобичі, та як українець не міг найти там постійної праці. Під час другої світової війни працював він в Українському Видавництві в Кракові, опісля в Мюнхені, звідти переїхав до Бльонгофену в Алґай, а через табір Д. П. в Аґсбурґу — до ЗДА, куди прибув в 1949 році.

Побут в ЗДА не сприяв його здоров'ю. Останніми роками він був змушений перейти на емеритуру та помер, по короткій недузі, 11-го серпня 1965 року. Залишив дружину Марію і сестру Євгенію. Більшу частину свого життя провів Покійний на чужині, де будилася в ньому незаспокосна туга за рідною землею, за безкраїми подільськими ланами та за барвистими лугами, серед яких губилася Золота Липа.

З дому батьків виніс Покійний релігійне прив'язання до національних традицій, та любов і пошану для нашого минулого, для нашої культури. Тут, на чужині, зосередив він всю свою увагу на плеканні традицій дому його батьків, а улюбленим його зайняттям була праця у родинному архіві та бібліотеці. Покійний радо показував приятелям свою родинну збірку та любувався кожною річчю, яку вдалося йому врятувати із пожежі останньої війни. Він розумів вагу цих матеріялів, які завдяки ньому не пропали, а збереглися для грядучих поколінь.

В його родинному архіві і пребагатій бібліотеці находилась перш за все спадщина його батька; була тут, між іншим, багата переписка його батька із Стефаником, Франком, Коцюбинським, Липинським, Доманицьким, Орканом, Виспянським, Тетмаєром. В його збірці були також листи О. Кульчицької, О. Колесси та Корсуня з Ростова. Був тут підписний листок на „Гайдамаків" з автографом Шевченка, твори Шашкевича, Пачовського, Яричевського — з автографами авторів, далі рукописи М. Вовчка і Богдана Лепкого та його ювілейні грамоти і почесні дипломи. Були тут видання „Кобзаря" Доманицького, Огоновського, Пеленського і Лепкого, київський ,Вік" та рідкісні видання Грінченка, Огоновського, Єфремова, Аркаса, Франка, Чубинського, Костомарова, Котляревського, Міллера Коля, Вороновського, Росберського і численні інші.

Р. Кобринський

Свят-Миколаївський дитячий театр

З великим жалем доводиться ствердити, що справа нашого дитячого театру на еміґрації фатально занедбана і тому особливої ціни набирають щорічні Свят - Миколаївські імпрези, як майже єдина ще форма сценічного дійства для наших дітей. І про цю форму дійства дбає в нас з окремою увагою Об'єднання Працівників Дитячої Літератури, видаючи передусім Свят - Миколаївські сценічні картини. Ось і цього року маємо нову появу — сценічну картину Лесі Храпливої п. з. „Антипкові пригоди" з актуальною тематикою і з головною думкою любови до рідної мови і рідної дитячої книжки. Поруч з янголиками і чортиком виступають постаті з наших найвідоміших творів для дітей і молоді а сценка закінчується „дефілядою" книжок і роздачею дарунків св. о. Миколаєм. Написана дотепно, живо, сценічно, матиме успіх на наших Свят-Миколаївських імпрезах.

З огляду на те, що збут сценічних картин є мінімальний, щоб не переписувати роль, ОПДЛ всі видані п'єски продає тільки в комплеті по 5 примірників. І так збірку „Небесний гість" — п'ять сценічних картин на св. Миколая, Різдво і День Матері I. Шуґай можна набувати 5 примірників в ціні $5. „З св. Миколаєм світ об'їжджаєм" — Р. Завадовича 5 прим. — $2, і „Антипкові пригоди" Л. Храпливої 5 прим. — $4. Хто ж замовить усі п'єски, разом 15 прим., платить тільки $10 і дістає ще безплатний додаток дитячими виданнями на суму — $1.50.

Усі наші рідні школи, парохії, організації і т. под. повинні придбати оці сценічні картини і подбати про щорічний Свят - Миколаївський вечір, як важливу для нашого релігійного і національного виховання імпрезу. При замовленні п'єсок можна замовляти і всякі дитячі видання, як найкращий Свят-Миколаївський дарунок нашим дітям. Каталог видань висилає ОПДЛ безплатно. До замовлення долучувати „моні - ордер" або чек, а готівку найкраще порученим листом. У всіх справах ОПДЛ просимо писати на адресу:

OPDL, c/o St. Mary's Credit Union, 278 Bathurst St., Toronto 2B, Ont., Canada.

Свят - Миколаївські імпрези повинні відбуватися в усіх, навіть найменших наших скупченнях, бо вони цінні релігійно - національні імпрези і для дітей і для батьків.

Б. Г.

● **Дім покійного Вінстона Черчилля** при 28 Гайд Парк Ґейт у Лондоні, разом із сусіднім домом під числом 27, буде проданий з публічного авкціону 28 жовтня ц. р. У долішній кімнаті того дому, з видом на сад помер колишній британський прем'єр і національний герої 24 січня ц. р.

ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ПИСЬМЕННИКІВ В ЕКЗИЛІ „СЛОВО"

висловлює свій глибокий сум у зв'язку з смертю

СВ. П. Д-РА

СТЕПАНА ВИТВИЦЬКОГО

Президента Української Народньої Республіки в екзилі.
Відійшов у Вічність провідний Державний Діяч і Великий щирий Прихильник нашого письменницького Об'єднання.
Державний Муж, що завжди духово був з нами і при всіх умовах уділяв нам всебічну моральну підтримку.
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного і Державному Центрові в екзилі, висловлюємо наше глибоке співчуття.

ПРЕЗИДІЯ ОУП „СЛОВО"

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНО-ДЕРЖАВНИЙ СОЮЗ в АМЕРИЦІ — УНДС

подає до відома своїх Членів і Українського Громадянства, що дня 19-го жовтня 1965 р. відійшов у Вічність

СВ. П.

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народньої Республіки.

Клонячи голови перед Його світлою Пам'яттю,. Достойній Родині Покійного висловлюємо наші найглибші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА УНДС

Т-ВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ в НЮ ЙОРКУ

подає до відома усіх Членів Т-ва в Ню Йорку й околиці, що дня 19-го жовтня 1965 року відійшов у Вічність Почесний Член Товариства

СВ. П.

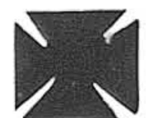
Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народньої Республіки.

Управа і Членство Товариства хилять свої голови перед Його світлою Пам'яттю і Достойній Родині висловлюють найглибше співчуття.

УПРАВА ТОВАРИСТВА

Ділимося сумною вісткою з Українським Громадянством і Молоддю, що дня 19-го жовтня 1965 р. відійшов у Вічність

сл. п. Президент УНР в екзилі

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Висловлюємо наші найщиріші співчуття Родині Покійного, Виконавчому Органові, Українській Національній Раді, її Прихильникам та всьому Українському Громадянству.

ГОЛОВНА УПРАВА ОДУМ-у в США

УКРАЇНСЬКА НАЦІОНАЛЬНА РАДА та її ВИКОНАВЧИЙ ОРГАН
зі сумом сповіщають Українське Громадянство у вільному світі
про смерть
Президента Української Народньої Республіки в екзилі
і Головного Отамана Військ УНР

СЛ. П. Д-РА

СТЕПАНА ВИТВИЦЬКОГО

Одночасно Родині св. п. Небіжчика, висловлюють найглибше співчуття

ОСИП БОЙДУНИК
Голова Української Національної Ради

МИКОЛА ЛІВИЦЬКИЙ
Голова Виконавчого Органу

БРАТСТВО БРОДИ-ЛЕВ, ІНК.
БРАТСТВО ОХОРОНИ ВОЄННИХ МОГИЛ в НЮ ЙОРКУ

ділиться сумною вісткою із загалом свого Членства — Добродіями і із Вояцтвом 1-ої УД УНА в цілому світі, що 19-го жовтня 1965 р. помер в Ню Йорку

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народньої Республіки в екзилі.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА Б-ВА БРОДИ-ЛЕВ, ІНК.

ГОЛОВНА УПРАВА ОУРДП в США

В глибокім смутку повідомляє Членство ОУРДП, що 19-го жовтня ц. р. відійшов у Вічність Президент Української Народньої Республіки в екзилі

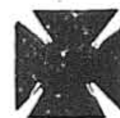

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Небіжчика висловлюємо найщиріші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ОУРДП в США

В глибокім смутку повідомляю всіх Старшин, Підстаршин і Вояцтво 1-ої і 2-ої Української Дивізії УНА, що 19-го жовтня 1965 р. відійшов у Вічність

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народньої Республіки в екзилі.

Закликаю всіх до Вояцького Салюту.

Генерал-полковник **ПАВЛО ШАНДРУК**
Головнокомандуючий
Української Національної Армії

ТОВАРИСТВО ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ м. НЮАРКУ, Н. Дж.

з великим смутком повідомляє всіх своїх Членів, Симпатиків та все Українське Громадянство, що дня 19-го жовтня 1965 року після тяжкої і довгої недуги, відійшов у Вічність, вірний і видатний син Української Нації, учасник творення Акту Соборности 22 січня 1919 р. та видатний політичний і громадський діяч, Президент Української Народньої Республіки

СЛ. П.

СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

З великою пошаною клонимо свої голови перед світлою постаттю великої людини.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ТОВАРИСТВА

ОБ'ЄДНАННЯ ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНЬОЇ РЕСПУБЛІКИ в АМЕРИЦІ

з глибоким жалем повідомляє Філії й Українське Громадянство на терені Америки, що дня 19-го жовтня 1965 року відійшов у Вічність

СВ. П.

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народньої Республіки.

Достойній Родині складаємо наші найглибші співчуття.

ГОЛОВНА УПРАВА ОБ'ЄДНАННЯ

ГЛИБОКЕ СПІВЧУТТЯ

Достойній Родині і Державному Центрові УНР в екзилі з приводу невіджалуваної смерти

СЛ. П. ПРЕЗИДЕНТА Д-РА

СТЕПАНА ВИТВИЦЬКОГО

висловлює

ПОЛІТИЧНА РАДА
ОДНОДУМЦІВ ОРГАНІЗАЦІЇ
УКРАЇНСЬКИХ НАЦІОНАЛІСТІВ
закордоном (ОУНз) в ЗДА

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ СИМОНА ПЕТЛЮРИ в АМЕРИЦІ

ділиться сумною вісткою з Членами і Відділами Комітету та Українським Громадянством, що 19-го жовтня 1965 року відійшов у Вічність

СВ. П.

Д-Р СТЕПАН ВИТВИЦЬКИЙ

Президент Української Народньої Республіки.

Хилимо наші голови перед Його світлою пам'яттю. Достойній Родині складаємо вислови нашого найглибшого співчуття.

ПРЕЗИДІЯ КОМІТЕТУ

МЕД гречаний, липовий і конюшинковий. Свіжий, чистий не перегріваний. Купуйте в Сурмі. Як купите 6 слоїків нараз, отримаєте 10% опусту. За 12 слоїків 15% опусту. SURMA, 11 East 7th St., New York, N.Y. 10003.
По 12 слоїків і більше, приїздіть на Сурмачівку.
M. Surmach, 169 West Saddle River Rd., Saddle River, N.J.

HELP WANTED MALE

- **Layout Sheet Metal Operators**
- **Panel and Control Wiremen**
- **Welders**
- **Armature Stator Winders**
- **Mechanical Assemblers**
- **Test Technicians**

EXPERIENCED — FULL TIME
GOOD SALARY — EXCELLENT BENEFITS
Apply Personnel Dept.
BOGUE ELECTRIC MFG. CO.
106 Pennsylvania Ave., Paterson, N.J. — Bus. No. 4
An Equal Opportunity Employer

Real Estate

Хочете купити або продати дім, бизнес, землю, зверніться до: українського підприємства
TRIDENT REALTY CO.
98 Second Avenue
NEW YORK, N.Y.
Tel.: AL 4-2280

НАГОДА — КАНАДА
Одно акрові площі (36.800 sq. ft) $900.00
Резиденції на літо або на цілий рік з великими площами. 12 миль від Монтреалю і Світової Виставки 1967. Влизько до Express Route 9 (New York) і 50-мільйонового проджекту. $25.00 завдатку, 36 місяців вільних від проценту і податку. Пишіть:
ST. LAWRENCE PLAZA CORP.,
373 Montee St. Philippe,
ST. PHILIPPE de Lapr., Que. Canada. Tel.: 643-8877

ТЕПЕР ВЕЛИКИЙ ВИБІР У ТОВАРАХ І ХАРЧАХ. ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ ДО СССР!
Дайте змогу Вашим рідним, щоб самі собі вибірали. **ПОВНА ҐАРАНТІЯ.** Дозволено Банковим Департаментом. Запорука до $20,000. **МИ ОДИНОКА** фірма, яка завжди дістає **ДОВІДКИ З ПІДПИСОМ ВІДБОРЦЯ.** Достава до двох тижнів. Нічого не відтягається.
Розцінка: 9 руб. за 10 дол.
Оплата: до $30.00 — $2.75
Понад $30.00 — 10%
GRAMERCY SHIPPING INC.
744 Broad St., Newark, N.J.
Звертайтесь англійською або українською мовою листовно за повними каталогами.
GRAMERCY
SHIPPING CO.
118 E. 28th St., New York
MU 9-0598
Засновано 1945.
Відчинено щоденно від 9-5:30. В суботи від 9-12:30

Праця
HELP WANTED FEMALE

КРАВЧИНІ й ОПЕРЕЙТОРКИ
Тільки досвідчених береться до уваги. Добрі умовини праці. Юнійна фабрика — добра платня.
BECHAIT
18 East 55th St. (5th Floor) N.Y.C. Call 212 PL 2-3493

ЖІНКА
до помочі в домашньому ґаздуванні, 2-3 дні в тижні.
Голоситись:
58 East 7th St. apt. 4, N.Y.C.
або тел. GR 3-7094
від понеділка

ОПЕРЕЙТОРКИ
З досвідом при шитті жіночого спіднього білля. Платні вакації, свята і бонус. Постійна праця.
GLAMORIZE FOUNDATIONS
321 Main Street
East Rutherford, N.J.

ГОСПОДИНЯ
Европейські мови, мешкати з старшим подружжям. Мусить бути відповідальна. Виїзд в зимі на Фльориду в інш. випадку у Форест Гілс. Висока платня, досконала нагода.
Телеф. 966-0432 — під час дня, 549-0825 — вечорами.

HELP WANTED
Metropolitan Nurses Registra & Employment Agency. Day, nights & sleep in. Registered Professional Nurses. Licensed Practical Nurses. Baby Nurses. Companions. Home Makers. Male & Female.
87 Fort Green Pl.
(corner Fulton St.)
Brooklyn, N.Y. UL 5-7515-6
Work available.

HELP WANTED MALE

DIEMAKERS
1st and 2nd Class
Must be experienced on form tool grinding and progressive dies for small metal parts.
Apply
MEYERS
100 — 8th Street Gate # 3
Passaic, N.J. 773-5420

MACHINISTS 1ST AND 2ND CLASS OPERATORS
On precision small parts. Lathes, Milling, etc. Benefits and overtime.
Call 489-3250, Hackensack, N.J.

TOOLMAKERS MACHINISTS
Apply in person
Monday thru. Saturday
PRECISION VALVE CORP.
700 Nepperhan Avenue
Yonkers, N.Y.

MARINE ENGINEERS and DECK OFFICERS
Immediate Jobs Available
U. S. Coast Guard License
As 3rd Assistant Engineer or 3rd Mate or Higher Required
Must Be U. S. Citizen
Write
M. S. T. S.
Brooklyn, New York 11250
or Phone (212) GE 9-5400
Extention — 5122 or 5126
An Euqal Opportunity Employer

PIANO TUNERS
Cabinetmakers. Fly Finishers, Rubbers, Polishers. Full or part time. Good pay. All benefits.
JANSEN PIANO INC.
237 East 23rd Street N.Y.C.
MU 4-4827

WIREMEN
Experienced on heavy duty industrial electronical equipment. Bus bar soldering. Familiar layout work Equal Opportunity Employer. Company benefits.
Apply
MEAKER CO.
75 River Rd. Nutley, N.J.

ENGINEERS
Highway Designers
Senior & Juniors
Immediate placement for designers with experience in highway & drainage work. Good salaries. Benefits. Must speak, read & write English. Apply or send resume
FREDERIC R. HARRIS, INC.
300 E. 42nd St., New York, N.Y.
An equal opportunity employer

MOLDING MACHINE OPERATORS
All shifts
FORMOSA PLASTIC PROD. CO.
Apply 19 Scudder Avenue
Northport — 9 AM to 4 PM

ELECTRICIAN
Experienced journeyman familiar with all phases of electrical work, excellent wage and benefit program.
DELCO-REMY DIVISION
GENERAL MOTORS CORP.
Jersey Avenue
New Brunswick, N.J. CH 7-8900
An Equal Opportunity Employer

TECHNICIAN
Технік молочної ляборатоії з деяким досвідом ляборатрійної процедури. Постійна праця, доск. можливість для відповідного.
AIELLO QUALITY PRODUCTS
660 — 64th Street
Brooklyn, N.Y. SH 5-4205

HELP WANTED MALE

PIPEFITTER
Opening for experienced journeyman with 10 years experience in industrial pipefitting dealing with acids, hydraulics and steam. Excellent wage and benefits program.
DELCO-REMY DIVISION
GENERAL MOTORS CORP.
Jersey Avenue
New Brunswick, N.J. CH 7-8900
An Equal Opportunity Employer

MILLWRIGHT
Must be experienced journeyman familiar with all phases of millwright work in large manufacturing area. Excellent wage and benefit program.
DELCO-REMY DIVISION
GENERAL MOTORS CORP.
Jersey Avenue
New Brunswick, N.J.
An Equal Opportunity Employer

Long Island City
AUTO BODY & COLLISION MEN and PAINTERS
Must be experienced.
New Cars — 65's & 66's
Must have own tools.
Salary Open.
CALL (212) 721-7541

OIL BURNER SERVICE MAN
Довідчений при обслузі й інсталяції. Постійна праця, добра платня. Зайдіть або телеф.
LEON FUEL SERVICE
6120 Laurel Hill Blvd.
Woodside, Queens, N.Y.
Phone: HA 6-5441

MAN WANTED EXPERIENCED
Grinding & Flat Lapping.
Good pay. Steady nice working conditions.
Frienge benefits.
EV 8-5973, Brooklyn, N.Y.

MECHANIC
Mechanic experienced on Union Special Singer & Merrow Machines, East New York Area. Steady work. — Good pay. Only experienced men need apply.
MILAN MANUFACTURING CO. — 61 CRESCENT STREET
BROOKLYN TEL.:MI 7-5100

MATERIAL HANDLERS
Must be available for rotating shift.
High school diplomas preferred, but will consider those with some H. S. background if qualified. Entry rate is $1.75 per hr. with automatic progression. Liberal benefits. Shift differential. Paid vacation. Paid life insurance, Blue Cross & Blue Shield coverage.
Apply in person
DREW CHEMICAL CORP.
416 Division St. Boonton, N.J.

PLASTIC ASSISTANT FOREMAN
Experienced extrusion.
POLARIS PLASTICS
364 North Avenue East
Cranford, N.J.
N.J. (201) BR 2-5440
N.Y. (212) BA 7-7752

FOREMAN
2nd operation department.
Small automatic screw machine parts. Make your own set ups & fixtures. One who is production minded.
SPHINX AMERICAN CORP.
42 Cherry Lane
Floral Park, NY 516 HU 8-2600

DRAFTSMAN—DETAIL
Well established fixture manufacturer needs experienced detail draftsman for custom store fixture work. Age 25 or over. Salary $7,000 to 8,000 depending upon experience and ability. Please write, sending complete resume, to
American Furniture & Fixture Co., 2823 E. Main St., Richmond, Virginia 23223.

ARKA Company DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550, New York City
Понад 1,000 назв різного рода товару — АРКА має до Вашого вибору.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave., New York City
Tel.: GR 5-7430 — висилає —
НАДАЛІ ПАЧКИ З ОДЯГОМ і дуже добрі ХАРЧЕВІ. Рівнож авта, холодільники, телевізори, машини до прання і шиття і т. д. Урядові години: від 8:30-7 веч. Субота до 6 веч. Неділі від 10-ої рано до 3-ої по пол.

ПОТРЕБУЄТЕ ГРОШЕЙ?
Позики на оплату студій, купівлю і направи домів, авт, лікарські рахунки і всякі потреби
Самопоміч
558 Summit Ave.
Jersey City 6, N.J.
Tel.: 795-4061 (між 6-8 веч.)

CATERERS

LENOX CHALET
Модерні люксусові балеві залі від 75 до 1.000 осіб. Чудово на всі нагоди. Приміщення — весілля з спец. увагою, прийняття на всі нагоди. Поміркована ціни. Повністю "air cond.".
Тел.: ORegon 3-1890
254 E. 2nd St., New York, N.Y.

ШЕВЧЕНКІВСЬКІ ОЛІВЦІ
3 штуки за 1-го дол.
і 12 інчові лінійки з білої плястики з портретом Т. Шевченка і М. Шашкевича
штука 50 ц.
набути можна
Roman Iwanycky
2883 Wilkinson Ave.
Bronx, N.Y. 10461

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N. Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

ДОСТОЙНА, СОВІСНА ОБСЛУГА.
Українець-директор Похоронного Заведення
HAKULIN FUNERAL HOME
1414 W. Hunting Park Ave.
Philadelphia, Pa.
Phone DA 9-7061
ЧЛЕН УНСОЮЗУ

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
NEWARK, N. J.
IRVINGTON, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel.: HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel.: ORchard 4-2568

TAZAB of LONDON
НАЙБІЛЬША ВИСИЛКОВА ФІРМА
— поручає —
НА УКРАЇНУ І ДО ІНШИХ КРАЇВ:
ОДЯГ — ПОЖИВУ — ТОВАРІ
ВЕЛИКИЙ ВИБІР спеціяльних стандартових святочних пачок з харчами і одежею. ...каци на ліжка ... диваники на стіну ... акордеони "Hohnera" ... машини до писання ... машинки до шиття "Singera" ... тепле солідне обув'я .. светери ... швайцарські хустки ... англійські матеріяли на убрання.
Помірковані ціни — скора і солідна обслуга.
Гарантія доручення пересилок!
Жадайте багато ілюстрованих каталогів в українській чи англійській мовах, пишучи або телефонуючи до:
TAZAB of LONDON
100 East 10th Street • NEW YORK 3, N.Y. • Tel.: ALgonquin 4-4161

До винайму

ВІЛЬНЕ МЕШКАННЯ
4 кімнати, в Брукліні, 106 N. 8th Street. 5 мінут до підземки, одна стація до давнтавну в Ню Йорку.
Тел. EVergreen 4-3245

ДО ВИНАЙМУ
В зеленім спокійнім районі на Richmond Hill (між Jamaica & Kew Garden) здається світла, велика умебльована
КІМНАТА
Умови за згодою.
Тел.: VIrginia 9-9048

Sewing Machine for Sale

MANUFACTURER
Замикаючи виставові вікна Світової Вистави, продається машини до шиття, новісенькі світової слави марок 1965 р., моделі автоматичні Zig-Zags, робить монограми, дірки на ґудзики, вишиває, все без додатків. Надз. вартість $42.00.
Телеф. Warehouse Manager
CY 9-8141

МАШИНИ до ШИТТЯ
демонстровані на Світовій Виставі. 9 нових машин 1965 р. без додаткових частин. Автоматичне вишивання „зиґ-заком", монограми, дірки, прецизні роботи. Прекрасне купно. $39.00. Звертатися до
WHOLESALE MANAGER
IN 9-8554

Business Opportunity

ДЕЛІКАТЕСЕН
Полож. в Ridgewood, заснов. понад 30 років. Справді торгує $1,200 тижнево. Тепер закрита. Продасться цей добрий бизнес тільки з уваги на недугу. Ціна на скорий продаж для доброго подружжя. Треба оглянути, щоб оцінити. Продаж з втратою.
Власник — EV 1-5358

На осінь і зиму!
DUNLEY HAT SHOP
14 SAINT MARK'S PLACE NEW YORK CITY
(Іст 8-ма вул. між 2-3 евенями)
На складі великий вибір **ВЕЛЮРОВИХ КАПЕЛЮХІВ.** Маємо найкращої якости в різних кольорах і найновіших фасонів власного виробу та відомої марки **КАПЕЛЮХИ — KNOX.** Кожний капелюх ґарантований. Куплений в нас капелюх чистимо фабричною методою. Пригадуємо, що в нашому відділі **ЧОЛОВІЧОЇ ҐАЛЯНТЕРІЇ** першої якости різнородні **СОРОЧКИ** 100% cotton, знаної марки **"JAYSON"**, на які даємо 18 місяців ґарантії та 100% dacron, які ніколи не треба прасувати. Всі сорочки ґарантовані в пранні. У великому виборі також: непромокальні **ДОЩОВИКИ, ПАРАСОЛІ, ІМПОРТОВАНІ СВЕТЕРИ, КРАВАТКИ, СКАРПЕТКИ, ПАСКИ, ШАЛИКИ** й інші різні речі. Просимо зайти та переконатись про високу якість матеріялу та низьку фабричну ціну.
Відкрито ЩОДЕННО до 7-ої год. веч., в СУБОТИ до 8-ої веч.

ЧАРИ?
НІ
РЕКЛЯМА Є ЗАПОРУКОЮ УСПІХУ ВАШОГО ПІДПРИЄМСТВА.
Все з Вашою Фірмою як:
- Календарі на стіну
- Календарці плястикові
- Олівці різного рода
- Сірники і багато інших артикулів для кожного відприємства чи організації.
- Жадайте каталогів.

Як рівнож: **ПЕЧАТКИ**
- Envelopes-Letterheads
- Orders & Sales books
- Labels-Gifts
- 1.000 Business Cards only $5.00.

ROMAN IWANYCKY
2883 Wilkinson Avenue
Bronx, N.Y. 10461
Tel.: TA 3-8407

ЮНІОРСЬКА ПРОВІДНА КРАМНИЦЯ КОВБАС
на німецькі спеціяльності
SCHALLER & WEBER
— ДІМ ЯКОСТЕЙ —
• РІЗНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ, СВІЖЕ М'ЯСИВО ДО ВАРЕННЯ І ПЕЧЕННЯ • КОВБАСКИ • ШИНКИ •
6 ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ ВЕЛИКИХ КРАМНИЦЬ 6
In NEW YORK: 1654 2nd Avenue (85-86 Sts.) — TR 9-3047
In RIDGEWOOD: .... 56-54 Myrtle Avenue — AS 4-3210
In ASTORIA: .... 28-28 Steinway Street — IV 3-5540
In HEMPSTEAD: .... 310 Front Street — VA 1-7068
In FLUSHING: .... 41-06 Main Street — HI 5-2552
In JACKSON HEIGHTS: ... 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

INTERTRADE EXPRESS CORP.
Американська фірма, що обслуговує українців в цілому світі.
Експресові харчові пачки на Україну
НАЙКРАЩІ АМЕРИКАНСЬКІ ХАРЧІ. Найскоріша достава.. Повна ґарантія, найнижчі ціни.

40 lbs. пшен. муки	$22.80
20 lbs. цукру	$17.70
20 lbs. рижу	$17.70
20 lbs. чистого веп. смальцю	$25.80
10 lbs. вудженки	$21.60
Special No. 3	$45.00

44 lbs. вага брутто, 25 lbs. пшен. муки, 1 lb. найкращої паленої кави, 4 lbs. рижу, 2½ lbs. вудж. шинки, 2 lbs. чистого веп. смальцю, 2 lbs. вудженки, 2 lbs. міш. сухих овочів.
Жадайте наших дарових каталогів, з яких виберете багато більше стандартних пачок і сотки добрих харчів.

Авторизований представник Подаролфту і Внешпосилторгу на вільні від мита дарунки:

Автомобілі Волга-Газ 21 R	$2627.99
Автомобілі Москвич 408	$2172.09
Автомобілі Запорожець	$1064.00
Мотоциклі Урал М-62 з причіпкою	$660.00
Холодільник ЗІЛ-Москва	$265.22
Машина до прання SMM-1,5	$119.78
TV Set Start-3	$144.44

Жадайте наших повних каталогів з багатьма дарунками, які можете замовляти своїм рідним.

Гроші на Україну
Повна ґарантія, достава до 2 тиж. Жадних відтягнень. Тільки наша фірма виставляє посвідки відборця за кожну пересилку.
СТАВКА: 9 руб. — $10.00
ОПЛАТА: до $30.00 — $2.75
понад $30.00 — 10%
Жадайте наших дарових каталогів з найбільшим вибором дарунків на Україну.
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
NEW YORK, N.Y. 10010
Tel.: YU 2-1530
Відкрито понед.-п'ятниці 9-5:30, субота 10-1 по пол.

Іван ВУЙКІВ
Знана УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА виконує на замовлення
НОВІ ФУТРА,
перемодельовує прохоложені футра по найновіших фасонах.
Приймає футра на переховання-storage
Відбір і достава на місце.
J. WUJKIW, Inc.
Manufacturing Furrier
111 E. 7th Street
NEW YORK 9, N. Y.
Tel.: SPring 7-8710

Купуйте в підприємствах що оголошуються в „Свободі"

КОЛИ ХОЧЕТЕ ВИСЛАТИ
ПОСИЛКУ-ДАРУНОК ДО СССР
покористуйтесь послугами широковідомої фірми
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshpocyltorg)
1530 BEDFORD AVE. • BROOKLYN 16, N.Y. • Tel.: IN 7-5522
Вислані через нашу фірму посилки доставляється на призначену адресу в найкоротшому часі. Достава посилок ґарантована. Належне мито оплачується тут у наших крамницях і той, хто отримує посилку, не платить нічого. При конторах фірми є склади з різними одяговими товарами, харчовими продуктами, скірами на обуву і т. п. по дуже низьких цінах.
Фірма відчинена щоденно від 9 год. ранку до 6 вечора
По суботах і неділях від 9 ранку до 4 по пол.

НАШІ ВІДДІЛИ:

BROOKLYN, N.Y. — 1530 Bedford Avenue	IN 7-6465
NEW YORK 3, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
NEWARK, N.J. — 314 Market Street	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
UTICA, N. Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476
FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
PHILADELPHIA 23, Pa. — 631 West Girard Avenue	PO 9-4507
ALLENTOWN, Pa. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
ROCHESTER 5, N. Y. — 558 Hudson Avenue	232-2942
LOS ANGELES 4, Cal. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
CHICAGO 22, Ill. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
BALTIMORE 31, Md. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
DETROIT 12, Mich. — 11601 Jos. Campau Avenue	TO 8-0298
HARTFORD 6, Conn. — 643-47 Albany Avenue	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J. — 303 Grove Street	HE 5-6368
SYRACUSE, N. Y. — 1200 South Avenue	GR 5-9746
CLEVELAND 13, Ohio — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
HAMTRAMCK, Mich. — 11339 Jos. Campau Avenue	TO 9-3980
BUFFALO 12, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
SO. BOSTON, Mass. — 396 West Broadway	AN 8-1120
TRENTON 10, N. J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306

Тому, що зближаються свята, прийшов час подумати про висилку
ПАЧОК-ДАРУНКІВ
своїм кревним в СССР
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
відома в Америці фірма з довголітнім досвідом у висилці ліцензованих посилок до всіх частин СССР, пропонує Вам свої услуги.
Ліценція в/о „Внешпосилторг".
Ґарантована скора і точна достава
Всі наші відділи диспонують великим вибором високоякісних товарів. Поміркованні ціни.
Звертайтеся за каталогами до всіх наших відділів або до головного бюра:
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 WEST 45th STREET, ROOM 1101
NEW YORK, N. Y. 10036
Tel.: CI 5-7905